

LIBERTATEA

Foie pentru săteni și muncitori, întemeiată la Orăștie în anul 1902

Director:
Pr. IOAN MOȚA

Apare în
fiecare JOI

Abonamentul: pe 1 an 120 Lei;
pe 6 luni 60 Lei; pe 3 luni 30 Lei

Un exemplar
2 Lei

Scrisorile și banii
se trimit la: București, 1
Calea Victoriei, 63

Com trăesc Ungurii în România, — și cum trăiam noi în Ungaria

Ungurii reformați din Ardeal au avut până de curând Episcop al lor, pe vladica Alexandru Makkal. De vre-un an de zile acest vladică s'a retras în Ungaria, fiind bolnăvicios, fiind înlocuit act de un vicar al său, (ales azi Episcop în locul aceluia).

Fostul vladic Makkal a răpărit acolo în Ungaria o dare de seamă despre cum și-a găsit el Episcopia naționale de asta cu 11 ani, și cum a lăsat-o, și în această dare de seamă face prețioase mărturisiri. Iată ce spune:

În cel 10 ani, cât și-a condus credințioși din Ardeal, a isbulit să zidească de nou sau să repare temelnic ca de nou zidite: 500 (cinci sute) de Biserici și școli ungurești. A înființat și un Liceu de fete, o Școală Normală pentru a pregăti învățătoare în ea; un Cămin (adăpost) pentru studenții unguri dela Universitatea din Cluj; un Spital mare; o Școală de Agricultură, un Azil (casă primitoare) de bătrâni neputincioși, și alte așezăminte de binefacere. În suși fostul Episcop mărturisește, că:

"STAREA BISERICII REFORMATE (UNGUREȘTI) DE AZI ÎN ARDEAL, E NEASEMĂNAT MAI BUNĂ, MAI PRESUS, DE CEA DE NAINTE CU ZECE ANI."

Iată cum trăesc concelejenții nostri Unguri în România: mai bine ca sub fosta stăpânire ungurească! Că nici d. Makkal, nici alți unguri, nu ne-ar putea arăta, că s'au făcut atâtea școli și s'au zidit atâtea Biserici reformate ungurești în 10 ani sub stăpânirea maghiară!

Nu îl înțelegem, și nu-i pizmăm. El ungurii, în azi la oală, mai tare decum și-au fost sub stăpânirea lor, când toate le așteptau dela guvernul din Pesta, acum, când le cer conducătorii lor, dau cu toții mână de ajutor și iacă fa minuni! — Și stăpânirea românească nu le pune piedeci: iacă-și școli și Biserici câte vreau și câte pot.

Nu ne supără. Nu ne pornește contra lor. Doar că ne întrebăm: De ce, atunci, atâtea plângeri prin țolte lor, că s' "asupriți" de stăpânirea românească? Unde e asuprea? Dar noi Români, cari în a-

Toacă la urechea surdelor...

— Scrisoare din Bănăuți în care femeile nu mai vreau să aibă copii. —

D-le Redactor! Se scrie și se vorbește tot mai mult, despre prăpădul ce ne așteaptă pe noi Români din Bănăuți. Cel speriați de viitorul nostru, au drept să fie. La noi fiecare fată, chiar din cele mai sărăcuțe, și la sale și la orașe, crede că soroce ei în lume e numai să pară... "frumoasă" cu ori-ce preț. De nu l-a dat Dumnezeu peliță prea albă, apoi las' de nu și-o "văruie" ea, de-i mai albă ca păretele, e albă ca fața... morfil... Și ea crede că așa-i "frumoasă". Și ca să nu-i scadă frumusețea, se mărită, dar se țerește de copii ca de foc... După ea, vie poporul...—Destul că a trăit ea pe lume, ca "frumoasă bănăjană"... Dacă stăpânirile nu vor lua măsură și întreagașă goulrile și pusul ce rămâne la noi tot mai des...—Bănăuți nu duce la prăpăd! Asta ca de două ori dol, patru.

— Ce izbăitoare și răsunătoare e pentru noi, cari iubim acest neam românesc și-i dorim un viitor frumos și mare, — ce răsunătoare pilda ce o celim despre JAPONIA, cu poporul său cel nestrical de "moda" criminală de pe la noi, și care popor lasă voia și puterea lui Dumnezeu să lucreze asupra vieților, înmulțindu-le și îndreptându-le rostul lor cel sfânt.

Celeșc înrădăvăr, că învățaji japonezi scot la iveală în numărătorile lor, cu mândrie, că ei, japonezii sunt azi poporul care are printru toate neamurile de pe glob, CELE MAI MULTE FAMILII, CU CEI MAI MULȚI COPII. — Intocmai cum se pot lăuda bănăjenii nostri, că ei sunt pe tot globul poporul cu cele mai

celai Ardeal, fiind de 3 ori mai mulți ca Ungurii reformați, ne sileam să ne susținem și noi școlile noastre, ba să înființăm și unele noi, chiar un Liceu românesc nou, — ce am păliti? Nu că să ne lase să mai deschidem școli noi, ci în tot anul ne închideau ca zecile din cari le aveam, — și de un nou Liceu românesc, nici să audă n'au voit.

Era bine dacă episcopul Makkal povestea ceva și despre aceste lucruri în darea sa de seamă, către foștii noștri "stăpânitori" de până ieri.

PROL. IOAN MOȚA

multe familii fără copii sau cu mai pușini copii!..

Învățaji japonezi arată, că au azi 10.000 (zece mii) de familii, numărate ca cele mai bogate în copii, cari ele singure, aceste 10.000, au la oală 126.413 copii, sau împărțindu-i pe toți între ele, înseamnă că FIECARE FAMILIE ARE CĂTE 12 COPII! — Tar femeile cu mai "pușini" copii, cu câte 10, 8, 7, 6, 5, copii, aceste-aș puzderie, nici nu se pot număra.

Ce zici la asta, sulemenita mea soră bănăjană, fată "frumoasă", sau nevastă ce... nu vrea să mai îmbărănească, și deaceia nu vrei să îi un copil la sân?!

Spun act pilda japonezilor. Dar sunt din naștere sigur, că bat foaca la urechea surdelor. Stăpânirea japoneză le arată și ea toată luarea aminte acelor vrednice fiice ale poporului său, făcându-le fel și fel de upurări la dări, pe drumurile ferale și unde numai poate!

Și la noi ar trebui să se gândească înțelepții neamului la aceste lucruri, până nu-i prea târziu. Poate se deschid multe din urechile surde de azi!

Vede bine

Tabăra "Valea-Călugărească" jud. Prahova

La 24 Iunie o echipă compusă din 35-40 legionari sub comanda camaradului Gh. Teodorescu, s'au dus din ordinul șefului de județ Luzzi Hristodor la Valea-Călugărească.

În primul rând legionarii s'au înțirii de cimitirul satului. Au făcut mai multe drumuri pe care le-au petruți și apoi au curățat toate mormintele celor ce odihnesc acolo.

După această mică lucrare, legionarii au început să clădească o casă parohială care va fi gata la sfârșitul acestui Iunie. Locuitorii satelor, care înțeleg foarte bine munca legionară, dau tot sprijinul, pentru ca toate lucrările începute de legionari să fie duse la bun sfârșit. Și în această tabără precum și în celelalte, locuitorii au rupt căi au putut din sărăcia lor, pentru a ajuta pe legionarii cari au pornit să schimbe toată fața acestelor țări numai prin muncă, cinste, prin cântăce și credință nestruimulă în Dumnezeu.

În legătură cu omorârea lui Stelescu

— Întărirea mandatelor de arestare ale celor 10 legionari —
— Ce au spus învinuții, ce a spus procurorul și avocatii! —

În numărul trecut al "Libertății" noi nu am putut nici încearcă aduce celorților știră împușcării lui Stelescu, — — — Dar în aceiași vreme zărele dela București și chiar dela Cluj și din toată țara, au adus știri, ca foarte amănunțite. — — —

Răspândiți „Libertatea“

Iată acum ce s'au petrecut mai nou în legătură cu această întâmplare. Ca să nu ne spună — — — că scriem lucruri neînșădute, spicăm cele de mai jos din cele apărute în "Universul":

Cel 10 legionari (9 studenți și un șoler legionar) după ce s'au înșălțat de bună voie la procurorul din București, au fost duși, Marți 21 Iulie, în fața Tribunalului pentru a se judeca așa zisa "confirmare a mandatelor de arestare" adică să se judece întărirea ori nimicirei poruncii de arestare. Căci numai cu o asemenea întărire dată de Tribunal pentru câte 30 zile, poate fi înținat la închisoare un învinuit, înainte de judecată.

La această judecată de confirmare-întărire a arestărilor, cei 10 legionari au arătat judecătorilor că ei își luă toată răspunderea în fața legii pentru ceea ce au săvârșit. Au spus că așa au socotit ei că trebuie pedepsită trădarea, deoarece Stelescu s'au făcut vinovat de trădare, întrucât a unelții să omoreze pe șeful său, Dr. Corneliu Codreanu, pe când era, acum doi ani, în rândurile legionarilor. Prins asupra faptului, a fost dat afară din Legiune, ca trădător, dar după aceea, în loc să se îndrepte, a urmat să trădeze mai departe, luând bani dela dușmanii înțelecului și aruncând cele mai nevrednice minciuni asupra foștilor lui camarazi.

Întrebați de președintele Tribunalului de ce au mers 10 inși să-l împuște, trăgând ei zeci de gloanțe, legionarii au răspuns că și la război trădătorii sunt pedepsiți printr'un întreg "pluton de execuție". Ei au vrut ca prin grozăvia pedepsel lor, să înlăture

pe viitor trădarea din țuptele naționale românești.

Procurorul (din partea Statului, care cere îoldeana pedepsirea) a cerut ca Tribunalul să înțărăască mandatele (poruncile) de arestare pentru 30 de zile, deoarece cercetările sunt încă netemțate iar fapta săvârșită este foarte grea și e pedepsită după lege cu muncă silnică pe toată viața.

D-a-a arătat apoi cum s'au petrecut împușcarea, cel ucis fiind lovit de 38 de gloanțe trase în plin de către cei 10 legionari. Pentru polițarea și înșirirea lucrurilor, a mai spus Dl. procuror, e deasemenea trebuincioasă arestarea.

Avocații apărători ai celor învinuți au fost Dnii Radu Budișteanu consilier al Baroului (membru în comitetul avocaților din București), apoi legionarii Ion I. Moja, Mihail Polihroniade, Vasile Marin, Alex. Constantin, Al. Popov, Al. Cantacuzino, Cristian Tei, I. Vergăși și alții.

Dl. Radu Budișteanu a arătat că nu va vorbi nimic despre Stelescu, fiind prea proaspăt moartea lui, dar a arătat Tribunalului un ziar al celui ucis, scos de câteva zile, în care erau laudată trădătorul Stere și Panail Istrati, un alt scriitor care s'au lepădat de neamul românesc și la baștocoril la Paris în fel și chip.

Și a spus că aceste laude aduse de Stelescu lui Stere și Istrati, arată chiar ele singure, ce om era cel mori. Dl. Budișteanu a arătat apoi că nu sunt temeluri pentru a fi nea areștați pe făptuși, deoarece nu este primelide să luă, de vreme ce ei singurii și de bună voie s'au înșălțat procurorului. Deasemenea cercetarea nu poate îndreptăși arestarea lor, căci aceste areștări în folosul cercetărilor se fac numai atunci când învinuții nu recunosc vina și trebuie să se strângă dovezi. Dar iată ei își recunosc vina cu foști. Dacă judecata jurafilor li va osândi, atunci da, să fie duși la închisoare, dar până atunci nu e nici o trebuință să fie înșălțat areștați.

Tot în acest fel au vorbit și ceilalți avocați, fiecare pentru câte un învinuit.

Știrul vorbirilor apărători a fost încheiat de Dl. avocat

(Urmare în pagina 3-a)

Petrecere și învătătură

Mărețele înfăptuiri legionare de pe Muntele Susai

— Sfintele moște rămânând ale eroilor morți pe Susai, vor odihni la adăpost legionar. — Pe Susai și astăzi sunt încălțate pădurile de oasele vitejilor soldați, ulțaiți de toată lumea —

Pe muntele Susai, lângă Predeal, pe fosta lăcaș de hotar dintre România mică și Ardeal, s'au dat, în războiul cel mare dela 1916, mari lupte, semnându-se toate pădurile din împrejurimii cu sote de moște vițeji, căcați pentru desrobirea Ardealului. Dar de atunci, azi trecut au mult, iar oamenii noștri cel cu putere, nu-și amintesc despre morții noștri decât prin vorbele cele sfârșite, unde făgăduiesc marea cu sarea și spun că ei sunt împunătorii celor 800.600 morți din război, ca să atârnesească țara aceasta așa cum vrea. Căci alții nu se poate explica de ce și astăzi astăzi

și spre a face ca lumea să-și amintescă mai des de sfintele jertfe ale armatei române, legionarii nu hotărât că vor ridica și o mare casă de odihnă și de adăpost pe acest munte, unde să poată veni lumea să stea câteva zile, la odihnă și reculegere pe aceste sfinte locuri, sături de sfintele moște ale soldaților.

Zis și făcut. Iată plauul măreței case de adăpost, la care-și lucrare au și porții legionarii. Planurile sunt făcute de Dl arhitect Urzică, Temeliile sunt de piatră iar zidirea din lemn, cuprinzând vreo 20 de încăperi. Acum legionarii lucrează la adunarea pietrelor de

lusuș istetului

La curțile împărătești era mai demult obiceiul de a se ține câte un păcălci, un letet de vorbă și iscoditor de podeni, care face pe toată lumea din jurul lui să rădă. Că e lucru de folos să mai poți și râde, printre grilele ce întusecă astfel deșul viațe.

Un sultan (împărat turcesc) avea și el un păcălci de acest fel, care-l făcea să rădă la masă, după masă, și ori când avea gust de rău. Mai ales în vremea mesel când erau și oaspeți, lusuș, că așa-l chema, era în apele lui; lăcea pe împărat și pe meseni să rădă cu hohote și să se ție de pântec. Din pricina asta lusuș era foarte iubit de sultanul care nu ținea la nimeni atât ca la lusuș: La plimbare lusuș făcea Sultan, la masă lângă Sultan, chiar și la moschea (Biserica) lusuș lângă Sultan.

Toate acestea au făcut ca de regătorilor Curții să prinză neapă pe bietul băiat. Și a început azi unul mănă elul să-l popțescă Sultanului că lusuș a zis așa, ori a făcut așa; că lusuș vorbește de rău pe împărat, că l' dugănește chiar, și câte și mai câte minciuni și scortururi. Împăratul, cum sunt împărații, la început n'a dat ascultare, mai târziu însă, de, ce și-a zis:

"Pleu asta e deștept, m'o fi vorbind de rău, mai giti!" Cu vremea atâpănuil s'a scărbit de lusuș și a hotărât să-l arunce în temniță ca pe un strict primjidos. Toate lacrimile lui lusuș au fost în zadar. Sultanul a hotărât cercetarea aspră a lui și l'gonorea. Dar, tot a mai avut puțină milă de el și l'a spus, că dacă face un lucru, îl lartă de tot, lucru cam greu, ce e drept: "și făcă l'nt'o-și în Biserica pe jumătate din credințoi să rădă și pe jumătate din ei să plângă!

Lusuș a primit. Și a hotărât Sultanul o zi de Vineri (care-i la el ca la noi Duminică), când să meargă și el la Biserica cea mai mare din Tarigrad, ca să vază cu ochii dacă lusuș poate face în același timp pe unii să rădă, pe alții să plângă.

Muma lui lusuș era plerită de frică, că știa bine că fiul ei, frumosul și dragășelul lusuș, n'o să poată să scape de urgența împăratului și a marilor dregători. lusuș însă o îmbărbăta și-i spunea să n'albă nici-o grijă, că știe el ce face și că o să scape teafăr și cu o barbă curat.

La ziua hotărâtă, Sultanul s'a sculat mai de dimineață și-a plepăntat barba, s'a îmbrăcat de ceremonie (de paradă) și a pornit cu alai la moscheia aleasă, ca să văză minunea lui lusuș.

La moschee sate de oameni, toți turci habotnici și cu lavălițoare pe cap; așteptau pe Sultan și pe lusuș. De unde era tronul împărătesc, se vedea

blac peste toată sala; iar lusuș era așezat la mijloc cu fața spre tron.

La un semn al Sultanului, lusuș, îmbrăcat ca hoze (slujitor bisericesc predicator), a început să țină o predică foarte mișcătoare, o predică pe care a țaut-o în vremea sa Mahomed, și o spunea ca în ziua duologie, încât de fapt credințoiul cel din fața lui plângeau cu lacrimi!

Chiar Sultanul, deși nu plângea, era înțecat și avea ochii umeziți. De mirare lucru însă, că credințoiul cari stăteau la spatele lui lusuș, rădeau cu hohote!

Știti de ce? lusuș predicând, trebuia să se ținele micuș pe Sultan, care e și capul bisericesc al Turcilor, și el își țlăsea galvarii (hainele) la spate așa că de câte ori se apleca să se fchinie la Sultan, i se vedea acolo pleca goală! Bine foteles pe când el spunea ceva mai mișcător, încât storcea lacrimi din ochii celor din față și trăgea închinăciuni, — cel dela spatele lui pufosu de răis văzându-l ce le arată lor el atunci!

Sultanul, văzând că a izbândit lusuș făcând celace i se cerea, l-a lertat și l-a lart iar pe lângă dânsul.

Cântecul creștinilor

Când Hristos dăna la moarte Stău jidani după cael. Dar lada că o lertat Lui Hristos de s'o 'nchinate. Afară când o egit jidanilor o grăit:

"Dași-mi trăsese de arginți Jude iubitor de bani! L'ou văduat l'acul săi dăpăna. Când Hristos, gâta de cloș, Merse sub poma în grădină, luda după el s'o dus, Cu jidovii prin ascuns.

Și cănd luda-l sărutară Și jidovii îl legară, L-au purtat pîn' la Pilat: Și la casa cea de stat. Sfatul lor o hotărât Ca să fie răstignit. Pe cruce de brad l-au pus, Cu sulțe l-au împuns. Sângele pe cruce-o cars. Dar mulțimea o strigat: Nu trebus pe care vîrșat Sângele nevinoat.

Calea din comuna NISPORENI (Județul Lujșina) de GRIGORE D. PAHOMIA

Faceți și pe cunoscuți! Dv. să se aboneze la LIBERTATEA

DE TOATE

Flota de pe mări, — strămutată în văzduh.

Fiind acum tot mai mult vorba de viitorul război, care o mai fi întinzând cât o fi întinzînd, dar de venit se pare că tot va veni, — laca ce se mai scrie despre acela cum va fi:

Până acum războiul se purta: pe pământ sau pe ape, pe mării! Uneori cel de pe mării era mai hotărât ca cel de pe pământ. Armatei de pe mări se zice: "flota", sau armata de corăbii de război. Asta își avea părțile sale armate: corabia de atac, de apărare, de atac pe sub apă (submarinele), și altele, — și toate primeau porunca unde să se repeadă și cum să atace, dela un vas mai mare, zis: "Vasul amiral" sau "comandant", căci pe acela se afla Generalul (Amiralul) comandant al "armatei", al flotei.

Pentru războaiele viitoare flota de pe mare, rămâne pe mare, dar nu va mai avea ceva însemnată mare, ca în trecut. În viitor mai hotărâtoare va fi puterea "flotei de aeroplane" cari plutesc nu pe apă ci în văzduh, răzimatele par' că de norii de pe cer sau ascunzându-se după ei... Dar pîn' acum, aeroplanelor erau (și mai sunt) îndreptate și poruncite de jos de pe pământ, prin telegrafii fără fir, prin diferite semne și lingșințări... Acum se vorbește de ceva nou: Statele Unite ale Americii spun, că ele vor fabrica pentru flota aeriană, un "vas-amiral", un aeroplan coc-

ducător, care de acolo de sus să împartă porunci aeroplanelor de sub comanda sa, că unde și cum să atace! Pe acel aeroplan va sta Comandantul, de acolo va spiona pe dușman, va primi și știri de jos, — și așa va îndruma pe celelalte aeroplane de luptă.

Iar ca să poată ataca mai repede de acolo-nu pe cer, — acest avion-amiral, va fi înarmat cu arme de luptă (mitraliere, aruncătoare de bombe, tunuri), — ci va fi se armat și înzestrat cu așa motore, încât să poată ataca câte 400 kilometri pe ceas! Și de înălțat se va înălța la 7000 metri, ca să nu poată fi atins și doborât de tunurile contra aeroplanelor, cari le urmăresc și trag asupra lor.

Grozave au să fie luptele acestea între roturile de aeroplane ucigăse, acolo sus printre nori, în vreme de război.

Sporește lunetele...

Despre "lunetele", oamenii care se simt atrași noaptea de razele lunii și se ridică din eșternuturile lor și își așază pe ferestre și umbli pe copertășii caselor, — se spune că fac așa având nervii slăbiți de viață învătățită (sprinsă) pe care o trăiesc, fire de grijă și lipsă apăsătoare, cari li scot dintr-o oamie în toată firea.

Despre acești bolnavi, se scrie că au sponit foarte în Franța, dela război încoace. Au

(continuare în pagina 3-4)

alpite prin pădurile Susaiului osemintele atâtor viteji, nenigrăite, de le împedeci de ele mergând prin pădure, or scormond puțin fronzul. Iată însă că legionarii, fără multă vorbă, s'au spusat și acel de lucru, pentru a șterge această dureroasă atare de lucru. Și au hotărât legionarii, sub conducerea comandantului profesor Ion Dobre, să ridice pe muntele Susai un lăcaș de odihnă pentru osemintele acestea răstăpitate, să le pună cruce, să le ridice un monument. Totodată, pentru a clădi acest sfânt loc al marilor lupte de pe Susai,

temelle, pe care o aduc' pe țărni, de pe alți munți, dela o depărtare de un chilometru.

Munca se face în mare parte cu unelte pe care le-au țtuit în mână oșteții ale căror oseminte le-au desgroapăt legionarii. Iată în chipul de mai jos arătăm cel mai mic legionar muncitor și el la tabăra dela Susai, ținând în mână două hărețe militare, de pe vremea războiului, ciurite de gloanțe, ca semn că cu ele răscolau soldații noștri pământul în timpul luptelor, săpându-și adăposturi. Aceste unelte au fost găsite alături de oseminte.

Cât e de frumoasă această pildă a tinerilor de azi, ceoșii celor morți în război, cari vin și lau în mână unelte cu care au luptat pînă în jur, și folosește aceste unelte pentru a ridica lăcaș de odihnă celor căzuți, dănd totodată dovadă că acest tineret muncitor, jertfănic și iubitor de țară, este vrednic de jertfa înșinșilor săi.

De dincolo de mormânt, suferetele celor ale căror oase au zăcut până acum risipite pe sub fronzul pădurilor, trebuie să fie mulțumite văzând că din jertfa lor s'au ridicat, măcar acum, urmași vrednici și viteji ca și ei.

Legionarii, strângînd osemintele, au putut descoperi până acum numele a 30 soldați din regimentele 10, 61 și 173 infanterie. Cel mai mult însă nu se mai știe chee xult.

Știri din Lume

Ce este „Olimpiada” dela Berlin

— Jocuri voalcești și jocuri politice. — Moșionitorii tronei Italiei și lui D-lui Mussolini au plecat și ei la Berlin —

Vor fi auzi poate și ceilorți noștri că se tot vorbește despre „Olimpiada” care se deschide zilele acestea la Berlin, în țara nemțască. Olimpiada aceasta este o mare adunare a tineretului „sportiv” (adică a celor care fac gimnastică, alergări, jocuri voalcești de fotbal și altele) unde se pot și lași la întrecere între ei, pe neamuri, Nemții cu Englezii, Românii cu Francezii, și așa mai departe. Iar cei mai tari, învingătorii, primesc mari daruri. Sute de mii de oameni vin cu acest prilej din toate lămea spre a vedea mîrlăjele jocurilor. Numele de „Olimpiadă” este dat după numele muntelui Olimp din Grecia unde acum 2000 de ani se făceau tot asemenea jocuri, pe vremea Grecilor din vechime. De pe acest munte Olimp a plecat zilele acestea, purtând de alergători, pe jos, o mare înșelăciune astfel încât să nu se atingă zile întregi, și pe care o duc alergătorii din mână în mână până la Berlin, în lușă, spre a aprinde acolo locul care înseamnă începerea jocurilor. Această Olimpiadă, la care pleacă și din România multe

mil de oameni, e prilej pentru Germania nu numai de a deslășa lumea cu întrecerile sportive, dar totodată de a și ridică numele ei în fața străinătății, ba chiar de a și înfrunța pretențiile politice. Căci lași, drept urmare a prilejului tot mai strălucit pe Germania și Italia, au plecat la Berlin, sub cuvânt să vadă jocurile olimpice, însuși prințul moșionitor al Italiei, deosemena cel doi fi ai lui Mussolini, cari sunt oțletii de aviație și s'au bărbat în războiul din Abisinia. În Germania li-se va face o primire foarte călduroasă, dovăduindu-se că la Olimpiadă se fac nu numai jocuri voalcești, sportive, dar și jocuri politice de cea mai mare însemnătate.

Olimpiada aceasta este totodată pentru Germania prilej de războiște, deoarece sutele de mil de străini cari vin în țară, lasă acolo bănet greu și astfel se înviorază neogotul și rămâne bună stare de urma acestor jocuri în foarte multe orașe germane.

Vom da și noi știri dela aceste jocuri, de un fel ori de alt fel.

DE TOATE

(urmare din pagina 2)

sporit cu 40 la sută, — încât învătășii sunt îngrijorați, căci, spun ei, e semn de schimbare sinășii la poporul francez, mai ales la orașe.

La ce va mai sluij aeroplannul

Pe mînuatul ostrov (insulă) din mijlocul Oceanului Pacific, Hawaii, e unora prin cald, și asta pentru-că ostrovul are neamărați munți cari sunt formați din zgura vulcanilor cari l-au băntuit prin veacuri. Sunt munți petroști și secl pe cari s'au crescut încă păduri cari să îndulcească mersul vremii. Și cum pe ei nici nu poți urca, ce s'au gândit Americanii, cari cum se sunt stăpîni pe acel mînuat ostrov? Să arunce asupra acestor munți o ploaie de seminte de arbori, ghlădi de stejari și alte seminte, cari să se prindă acolo unde vor cădea, — doară două răsar din ele păduri și codri binefecători. Cum să le arunce? Din aeroplann!

Au luat deci de aeroplane, încărcate cu astfel de seminte și le-au aruncat naime cu câțiva ani asupra munților neumblăți. — Și în anul acesta au văzut și pot vedea cu ochiurile mii și mii de arbori tineri ridicându-și frunțile pe crestele munților, făgăduind că vor fi aceluși codri verzi și înviorători ai vieții de pe acest sușii.

A început prăbușirea comunismului

— Războiul lăuntric din Spania, pentru Cruce și Neam —

Cetitorii noștri cunoscătrile din Spania cea decăzută pe mâinele comuniștilor pusilitori de Biserici.

Dar sîntele alinare arse și baijocurile au ridicat mîntăia lui Dumnezeu asupra comuniștilor dela conducere a Spaniei și azi putem spune că suntem în pragul prăbușirii comunismului din Spania și chiar din toată Europa. Iată ce s'a întâmplat:

După cum se șite, Spania, la îndemnulul din acum, și-a alungat de mai mulți ani Regele și s'a prăbăt și ea în Republică. Și a pășii o chier ca Grecia, care îndepărțându-și Regele naime cu vreo 10 ani, ajunsese sub ocărmuirea sa de republică, a se împărși în două tabere vrăjmașe, cari să se mînbănce una pe alta! Căci ARMATA grecească se împărși și ea și se porni un război cumplit între frați, de lui mare jalea. Atunci înțeleseră grecii ce rău au făcut îndepărțându-și Regele din capul țării, prin ce armata lipsită de un șef (cap) recunoscut și ascultat, se destrămă și ea. Și astfel Grecii se înviorăseră, cuminișii, și își chemară acasă pe Rege... Și de atunci au pa, căci armata avându-și un Cap al ei, cu dragoșle de neam și de Biserici, nu se mai ridică o parte asupra alteia, iar locuitorii nu mai prind nici ei arma unii asupra altora, căci pășete armata între ei și face pace.

Pe drumul acesta al Greciei e așlăz, Spania. În lipsa Regelui, armata spaniolă s'a împărși în două: o parte, văzând ce lucruri slabe face guvernul în care comuniștii au cuvânt, că-și baijoc de sufletul poporului spaniol, le dărmăză Bisericile și mănăstirile, baijocoresc pe D-zeu și credința veche a poporului și vor să-l facă zdreanță ca în Rusia, — partea bună a armatei s'a răsculat și a răsculat jumătatea din țară cu sine și a pornit contra Madridului (orașul lui cu ocărmuirea), ca să alunge stăpînirea cea căzută pe mîna comuniștilor. Și se porni o trîmărare mare, un adevărat război lăuntric. Partea de oaste rămasă credincioasă guvernului, s'a pus să li apere, — și se încalse o luptă cumplită între frați și camarazi, ca în Grecia! — Răsculașii sunt „monarhiștii”, adică de cei cari s'au ducă din nou stăpînirea prin „Monarhie”, cu un Domn Inconoral. — Ei se uliți în jur după fostul lor Rege, pe care vor să-l aducă napoi, spre a li lărași liniște și pace în țară!

De săpîmăna trecută a pornit războiul între „răsculași”, și puterea guvernului comunis. Gazetele cele cu gînd ascuns

și viclean, le zic „răsculași”, vînd a înfocare înfrimile cetitorilor împotriva lor, ca împotriva unor „tulburători” ai păcii țării lor. Dar adevăratul lor nume e: lupitori pentru dreptul nașunii spaniole. În patria sa și cari vor alungarea duhului rău, a duhului stricător, dela cărma țării, duh care dela ei și prin ei și slugile lor, vine!

Și acești lupitori pentru dreptul neamului lor în țara lui, au ajuns până sub zidurile Madridului, unde-i aștepta apărarea guvernului. Învingînd „răsculași” și învinge „dreapta”, și va urma izgonirea duhului rău de „stînga”! — Privim cu încordare care va fi stărlitul răzmarărilor în Spania. Dacă învinge „dreapta”, vom avea în Europa încă o țară în care a căzut înfrîntă hidra comunisă. — Tabăra statelor cu stări sănătoase fiind înfrîntă.

— Până ce vor li alungași foți nori negri, ridicăți de diavolii globului, asupra Europei.

Altă biserică ridicată de legionari

Luni 21 Iulie s'a pus piatra de temelie la Biserica greco-catolică din comuna Copăcel, jud. Făgăraș la care lucrează un grup de legionari sub comanda comandantului-ajutor Ioan Mezei. Slujba religioasă a fost făcută de preoții David Suci, Ghedeon Socol și Gh. Rașeș.

Înăpăturile legionare sunt acum atât de multe încât abea dacă mai putem să le vestim cetitorilor noștri în scurte cuvinte. Sunt județi în care sunt peste 20—30 de asemenea lucrări. Acesta e și cel mai bun mijloc de a li cunoscut sufletul legionarilor de către țara întregă.

Pornesc lupte naționale în Franța

Colonelul dela Roque, care este cunoscut cetitorilor noștri ca fiind conducătorul celui mai mare partid francez naționalis numit „Cruce de loc”, partid care a fost destinat de către guvernul lui Leon Blum, — a înlemnat acum un nou partid numit „Partidul Social”. Zilele acestea nou partid a ținut o mare întrunire la Marsilia, după care a eșit pe străzile orașului la manifestajle. Comuniștii au atacat pe naționalisii și în încierare a căzut mort un naționalis. Asemenea fapte dovedesc începutul luptelor mari naționaliste care sunt pe cale să pornescă și în Franța. Dacă Francezii vor lupta cu bărbăție, fără înță, cu duh de jerieță pentru țara lor, atunci oricînd de grele vor li luptele, biruința va li a lor.

Se întoarce Doctorul Lupu

După luni de zile de colindătură și de cerșetorie politică pe la foși comuniștii și ișdovii din străinătate, iată că s'a vestit sosirea în țară a Drutului Lupu, vice-președintele partidului național-frănesc. Vine să spue vorbășilor săi căi de cumsecade om este Marcel Căchin, șeful comuniștilor francezi, cu care D-rul Lupu a făcut adunări publice în Franța, vorbind comuniștilor împotriva naționalisilor. Mai vine să spue că lojile francmasonice și ișdovimele din străinătate sunt cășigăte de partea partidului național-frănesc (cu preț de a săpî mîncarea naționalisă din România, dacă vin la putere). Greu băgat mai aduce Doctorul Lupu, greu de război, greu de război și greu de nădejdi departe.

Guvernul socialist francez se amestecă în războiul din Spania?

Ziarele arată că zilele acestea a sosit la Paris un avion al guvernului spaniol, purtând saci cu aur în valoare de 11 milioane de franci-aur (cam un miliard de lei), pentru a plăti armii și avioane de război pe care vrea să le cumpere în grabă guvernul spaniol spre a se lupta cu armata răsculașă. Toate ziarele patrocinate îngrăde această cumpărătură, ar face cel mai mare rău, deoarece nu este îngăduit nici unei țări să ajute pe una dintre părțile în luptă, cu prilejul revoluției dintr-o altă țară. Ce se face Franța dacă dă aceste arme socialistilor din guvernul spaniol, și dacă peste câteva zile armata răsculașă bate guvernul? Se va li strica pe veci prietenia dintre Franța și Spania, în acest caz. Dar cum în Franța sunt la putere socialistii, prietenii cu cei dela stăpînirea guvernului spaniol, nu trebuie să ne mirăm dacă se dă amestecul cerut. În acest caz ar trebui ca și Italia și Germania să trimită răsculașilor spaniolii armament, pentru-că răsculașii sunt fasciști naționalisii.

Cărți care nu se mai găsesc.

Cățiva cetitorii ne-au rugat să le trimitem „Protocoloalele înțelegerii Sionului”, ori cărțile Drutului Paulescu. Aceste cărți nu se mai găsesc decât foarte rar pe la anticariii (negustorii de cărți vechi) români. Cetitorilor care ne-a cerut legea Comitetului școlar, să o cerăm cu ramburs dela Librăria Cartea Românească din București, iar cel care ne-a cerut „Francmasoneria” s'o ceră dela adresa arătată de noi în Nr. 7 al foii. Celui care ne-a cerut volume de „Foala Inevitabilă” li vom răspunde curînd dacă se mai găsesc.

Știri din țară

Sfințirea clopotului dela Cucuruz-Mare

În șirul multor înfăptuiri legionare din jud. Cernăuți, mai strălucită ac una: Legionarii țărani din com. Cucuruz-Mare au strădat din muncă for 9000 lei și au câmpărat un frumos clopot pentru biserică. Conducerea acestei înfăptuiri a avut-o legionarul Copicș. Trei mii de oameni au luat parte la frumoasa serbărie a sfințirii clopotului, de față fiind DJ Vasile laschișchi comandantul județelor legionare bucovinene, pe care-l vedem în chipul nostru în dreapta clopotului.

Osândirea vinovaților pentru nenorocirea dela 8 Iunie

După săptămâni întregi de judecată, Tribunalul din București a dat zilele acestea hotărârea în procesul pornit împotriva inginerilor, întreprinzătorilor și slujbaşilor primăriei, vinovați de nenorocirea înămplată la 8 Iunie la București, când s'au prăbușit cele 2 tribune cu pilejul sărbătorii regale, omorând lumea și răniind greu sute de oameni nevinovați, ajunși schilodi.

Tribunalul a dat osândă tuturor, afară de inginerul Pompei care a fost găsit nevinovat. Jidanul întreprinzător Blumentfeld și alți 2 fovarați au fost osândiți la un an și jumătate închisoare, iar viceprimarul Bucureștiului, Dr. Vasile Văstescu, cât și inginerii Cozianu, Bolomei, Drușu și alții au fost osândiți la un an închisoare. Alți câțiva la 6 luni. Și cu toții, împreună cu primăria au fost osândiți la pedeapsă de 30 milioane lei despăgubiri pentru o parte dintre cei schilodiți (alții fac procese separate).

Osândă este dreptă și vrednică de acești oameni cari din lene, nepăsare și necinste au făcut de rău numele țării și au nenorocit sute de oameni.

Echipe de cosăși și secerători legionari!

Legionarii din județul Timiș sub conducerea prof. I. Ghendăie, au avut un gând minunat, alcătuit o echipă de legionari orșeni (profesori, адвоци, studenți) care împreună cu legionarii săteni s'au vină în ajutorul sătenilor săraci, la coasă și la secerat. Ei au cumpărat o camionetă cu bani adunați dela legionarii și colindă satele cosind și secerând la oamenii nevoiași, văduve, invalizi, oameni compleși de nevol. Nu le la,

Mare nenorocire la treer

Lângă orașelul Roșiori de Vede din județul Teleorman, țărani din comuna Islaz își treerau grâul când, din pricina nepriceperii mecanicului dela locomobila de aburi, aceasta a explodat prefăcându-se în sute de bucăți. Roși grele de sute de kilograme, au fost aruncate la sute de metri depărtare, iar șirele de grâu au fost aprinse. Mulți oameni au pierit loviți de explozie, dar unii au pierit cuprinși de flicăci, ne mai putând scăpa din grâul aprins. Până acum nu s'a putut încă silișge locul, dar au fost găsiți 9 oameni morți și alții răniți grav. Se crede că sub dărâmașii și cenușă mai sunt alți morți.

Ce durere cuprinși a cuprins pe bieții țărani din comuna de pe valea Dunării! Când se bucurau și ei de leucez ochii din cap de frumusețea rodului de grâu, care ca anul acesta nu a fost par'că niciodată așa de frumos, iată ceasul cel rău se abătuse asupra lor nimicindu-le nu numai rodul muncii pe un an, dar împărșind jaluz în ațale case sărace. Dumnezeu să-l erte pe bieții noștri țărani țărani. Deregătorile sunt dotate să vină în ajutorul familiilor celor morți, deoarece nu au rănduit supravegherea cum trebuie la garnitura de treerați.

desigur nici o plată. Munca se desfășoară cu ațale vob bună și în cântece legionare încât sătenii pe unde au trecut cosăși și secerători legionari rămân văduși și cu mare dragoste pentru acest itinerabil tubilor de cel sărac. Ei binecuvîntează ziua aceea în care le-a fost dat să vadă că după ani întregi de purtare la politicienilor, s'a ridicat un rând nou de oameni, care nu-i mai împiează ci li ajută cu ațale dragoste.

Înfăptuiri legionare moldovene

TABĂRA „VALEA-MARE” JUD. BĂLTI

Locuitorii din comuna Valea-Mare și cei din încă vreo 5 sate din jur, nu aveau Biserica și trăiau par'că uitaji de Dumnezeu. Preotul Miron Leonid un om cu multă frager de inimă și un bun lupător legionar, văzând cum legionarii clădesc în toate țara școli, altare, case, etc. s'a hotărât să înceapă și în satul Valea-Mare înălțarea unei Biserici. O echipă de 25 legionari sosiți în sat la 10 Iulie a. c. sub comanda avocatului Ion Tașcă, a început primele lucrări.

Până acum legionarii au turnat temelii Bisericii și au ridicat zidurile până sub geamuri. În curând vor începe lucrările a încă 20.000 cărămizi, pentru continuarea lucrării, care trebuie să fie terminată în toamna acestui an. Locuitorii din Valea Mare au primit pe legionarii cu neclădere, că le vor putea face ei ce nu le-au putut face ațale guvern de aproape 20 ani, văd și ei acum că legionarii sunt holărași, și nu s'muncășă și ei au mai multă dragoste de popor decât țoi politicienii, cari înșeală lumea numai cu minciuni.

De unde înainte locuitorii acestui sat nu aveau măcar bucuria să vadă clopotul de Biserica în zilele de sărbătoare, astăzi ei pivesc cu mulțumire cum din munca brațelor legionare se înalță către cer silanța Bisericii din satul lor.

TABĂRA „CETINERI” JUD. BĂLTI

Nu prea departe de Valea Mare, este comuna Cetineri. Locuitorii de aici fiind și ei lipsiți de Biserica și văzând că de frumos se înalță Biserica din satul vecin, Valea Mare, au rugat pe legionarii să vină și în satul lor pentru a începe lucrările. O echipă de 15 legionari sub conducerea camaradului Raul Lucrețianu, sosiți în comună la 15 Iulie a început cu ajutorul locuitorilor din sat fabricarea cărămizilor. Până acum s'au făcut aproape 25.000 cărămizi. Lucrarea Bisericii se va începe îndată ce va li ars un cupot de cărămidă. Printre legionarii se prezintă la lucru în fiecare zi și locuitorii din sat organizați în echipe de câte 10.

TABĂRA „BUHĂEȘTI” JUD. VASLUI

Și aici legionarii din țării și Vaslui în număr de 30, sub conducerea camaradului Traian Ionăș, muncesc din zori până în noaptea la facerea cărămizilor, cu care se zidi o frumoasă Biserica. Tabăra

se găsește pe moșia D-lui T. Rășcanu, care a pus la îndemna legionarilor locul, locuitorii, parte din unele și întreținerea. S'au făcut până acum 20.000 cărămizi. Lucrul este foarte greu fiindcă lipsește apa, iar locuitorii de aci sunt mai puțin înțeleghători ca cei din ațale părți. Toțiș legionarii nu se lasă înrânji de nimeni și vor înalță și aici Biserica, spre a arăta D-lui Prelect de Județ care a volit să închidă tabăra, că ei pot face această lucrare fără a cheltui milioane de lei, așa cum înșeleg legionarii să refacă toate țara din temelii când vor conduce-o ei.

Asemenea tabere legionare mai sunt în județele: Tecuci, Tulcea, Fălciu, Fălciu etc. unde legionarii clădesc: numai Biserici. Ca în vremurile trecute, când Domnitorii și Voievozii înălțau după fiecare biruință asupra dușmanilor, câte o Biserica, drept mulțumire lui Dumnezeu pentru ajutorul dat, tot așa legionarii CĂPITANULUI plini de încredere în biruința de mână a LEGIUNEI, zidesc altare pe tot cuprinsul țării și cântă împreună cu întregul Neam Românesc: „VREM ROMÂNIA LEGIONARĂ ȘI CĂPITAN CONDUCĂTOR.”

Alex. Butaru.
Comandant legionar.

NOUȚĂȚI

Statistica (numărătoreea) taberelor și șantierelor legionare. „Libertatea” vrea să facă o statistică (numărătoreea) a tuturor înfăptuirilor DIN ACEST AN ale diferitelor tabere și șantiere legionare. De aceea rugăm pe d-nii șefii județelor legionari să ne trimită câte un tablou al acestor înfăptuiri cu scurte explicații spre a le publica în ziar și a stabili astfel care sunt județele în care s'a lucrut mai mult și mai frumos.

„Zarandul” ziar naționalist care apare la Brad, duce o luptă din cele mai înimosse și mai frumoase împotriva otrăvirii muncitorilor de către socialștii și bolșevicii de rând credinș. Ne pare bine cănd vedem cum însuși din sânul muncitorilor se ridică în acest ziar tot mai multe cuvinte de trezire la simțământul de dragoste de țară și de lepădare de jidovimea socialistă care amăgește muncitorimea cu făgădueli frumoase dar departe și mincinoase. Ziarul e condus de d-nii Cornel D. Rusu și Ion Romanajeanu. Îl trimitem îmbrăbătoreea noastră de ziar veteran pe pozițiile de luptă pentru neam și cruce.

Cărturari dela sate! Abonați-vă la frumoasa revistă de literatură și lupă naționalistă românească a D-nei Maria D. Rădulescu, cunoscuta noastră

scriitoare. „REVISTA” este și numele publicației este azi aproape singura revistă naționalistă care are mare parte, aproape toate articolele filozofice de guvern în mărul cel mai nou scris de d-nii Prof. Dan Rădulescu, Ion I. Moș, Mihail Ponișniade, Al. Căciuză, Constantin I. Volea, Florinădulescu, iar literatură scrisă de d-na Maria Rădulescu, poezie comandă din Căciuză Mico 7; abonați-le pe un an. Apate lunar.

Nu uitați ca atunci când miteți bani pentru abonament să adăugați câțiva lei mai pentru legionarii din țară pentru cei din închisori și pentru Casa Verde, despre care am vorbit în numărul trecut al foii noastre.

Duminică, 26 Iulie, la ora 8 s'a sfințit piatra de temelie la școlii pentru osentimintele țării, și pentru odihna legionarilor lupători, despre care vorbim în numărul acesta pagina a 2-a. A luat parte sărbătorește și DJ General Căciuză-Grănicerul, care a vorbit lumii despre viziile dintr-un bob a oștirii românești și de pe pilda pe care înțeretul azi trebuie s'a dela oareciză mareașă oșire de viteză.

Cașă pentru o familie săracă cu 8 copii au zidit legionarii din Cămpulung (Bucovina), făcând astfel încă un pas de laudă și de încredere în sinească, pe lângă mii de semenea lapte ale legionarilor din toate țara. Într-un număr viitor vom arăta fotografia acestor noi căci și a colibelor care pate în care locuiea până acum această familie neclășă aducă acum la o viață oareciză prin dragostea camarazilor legionari.

Chitanța de primirea banilor de abonament ne cer sunătorii. Nu putem trimite asemenea chitanțe, dar nici în nevoie de ele căci e deosebit chitanța dela poștă.

Aiți cașă unui legionar sărac au clădit legionarii din Sinteza Mare, jud. Arad. De asemenea tot acești legionari s'au sădit pomii pe lângă Biserica și au făcut un șant, și curății băntăna ariziană cu nu putuse fi curățate am zile, și au pavat cu plătășul jurul fântânii.

Tot în jud. Arad în com. Șteiu, s'a deschis o tablă de muncă unde decemistii se fac cărămitzi. O altă tablă s'a deschis și la Ineu în județul Arad.

REDACTIA noastră e la ORȘA ADMINISTRATIA o la București. Toate scrisorile, banii și abonamentele să le trimiteți la adresa următoare: Ziarul „LIBERTATEA” la Calea Victoriei 63, București.